

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Zagreb, 1. prosinca 2024.

POSEBNA PRAVILA
SMOTRE PROJEKATA IZ PODRUČJA GRAĐANSKOG ODGOJA I
OBRAZOVANJA U POVEZANOSTI S DRUGIM MEĐUPREDMETNIM TEMAMA -
PROJEKT GRAĐANIN U ŠKOLSKOJ GODINI 2024./2025.
GRAĐANSKI ODGOJ I OBVRAZOVANJE

ORGANIZATOR/SUORGANIZATOR	Agencija za odgoj i obrazovanje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
OPIS	Projekt građanin dio je učenja i stjecanja kompetencija iz područja građanskog odgoja i obrazovanja. Učenici se bave prepoznavanjem i rješavanjem manjih, ali važnih problema društvene zajednice: odabiru problem kojim će se razred ili skupina baviti po demokratskoj proceduri te provode rješenja problema u suradnji s učiteljima ili nastavnicima, roditeljima, stručnjacima i predstavnicima lokalne zajednice. Na smotri mogu sudjelovati projekti iz sljedećih tematskih područja. 1. Predškolski odgoj i obrazovanje Svaka tema koja se bavi za dijete životno važnim pitanjima i polazi od potreba djeteta tiče se ostvarivanja i zaštite prava djeteta i razvoja odgovornosti, pri čemu djeca uz pomoć odraslih iniciraju, planiraju i sudjeluju u projektnom procesu. Primjerice: osvještavanje vlastite kulture uz međugeneracijsku suradnju, upoznavanje i proučavanje drugih kultura koje polaze od aktualne situacije u skupini ili ustanovi, čuvanje i uživanje u zdravom okolišu, sigurnost djeteta/djece u okruženju, razumijevanje i uspostavljanje pravila za suživot te sve situacije u kojima djeca uče kako se zauzeti za sebe i druge u cilju ostvarivanja temeljnih ljudskih prava, inkluzija djeteta/djece s posebnim potrebama, osvještavanje identiteta (od osobnog do zavičajnog i domovinskog). 2. Osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje

Prepoznavanje i rješavanje manjih, ali važnih problema društvene zajednice: odabir problema kojim će se razred ili skupina baviti po demokratskoj proceduri, istraživanje problema podjelom zaduženja grupama i pojedincima, dokumentiranje, pretraživanje medija, informacija putem interneta, znanstvenih izvora, anketiranje ili razgovor sa stručnjacima za problem koji se istražuje, predlaganje rješenja kroz grupni rad, utvrđivanje jakih i slabih strana predloženih rješenja, oblikovanje glavne politike za rješenje problema i alternativnih politika, izrada plana provedbe, provedba rješenja problema u suradnji s učiteljima / nastavnicima, roditeljima, stručnjacima, predstavnicima lokalne zajednice, osiguranje medijskog praćenja projektnog procesa, ostvareni rezultati, osvrt na stečeno iskustvo.

Opis provedbe projekata

Tijek rada na provedbi projekta za predškolski odgoj i obrazovanje

Proces odgoja i obrazovanja za ljudska prava u sustavu predškolskog odgoja i obrazovanja ostvaruje se na tri razine:

- cjelokupno ozračje u kojem dijete živi u obitelji i vrtiću (prostor, ritam života, materijalno okruženje, odnosi i interakcije s drugima)
- svakodnevne životne situacije (zadovoljavanje osnovnih potreba, dosljednosti u primjeni odgojnih postupaka, razvoj socijalne veze s odgojiteljicom/odgojiteljem i osjećaja komunikacijske sigurnosti i dr.)
- planirani poticaji za raznovrsne igre i planirana zbivanja u odgojnoj skupini i vrtiću te okruženju.

U izboru tematike projekta valja polaziti od potreba i mogućnosti djece i uvažavati načela i metode predškolskog razvojnog kurikulumu. Projekt treba imati elemente akcijskog istraživanja.

1. Izbor teme koja je povezana sa životom djeteta

Izbor teme se mora temeljiti na intrinzičnoj motivaciji djeteta. Polazište je u nekom, za djecu važnom životnom problemu i interesu koji je svojstven njihovim razvojnim osobinama. Teme iz područja predškolskog odgoja i obrazovanja integriraju četiri grupe prava i odgovornosti: pravo na preživljavanje, pravo na razvojne poticaje, pravo na sudjelovanje i zaštitna prava.

2. Razvoj projekta u predškolskom odgoju i obrazovanju

a) Stvaranje materijalnog i interakcijskog okruženja

Osiguranje poticajne materijalne sredine i što raznovrsnijih izvora znanja. Osigurati timski pristup i partnersku suradnju svih sudionika projekta: u odgojnoj skupini, unutar vrtića, s roditeljima djece i s lokalnom zajednicom.

b) Aktivna uključenost djeteta – učenje činjenjem, informacije iz prve ruke

	Rad na projektu odvija se u kontekstu koji potiče djecu na pregovaranje, suradnju, preuzimanje odgovornosti za traženje odgovora (učenje kako učiti), provjeravanje svojih otkrića i traženje vlastitih pristupa rješavanju problema. Iskustva koja djeca stječu tijekom projekta moraju biti relevantna za njegov život. c) Kreativno izražavanje i prosocijalno ponašanje Način ponašanja djece u igri i rezultati dječjeg stvaranja (govornog, likovnog, glazbenog i praktičnog) sredstvo su motiviranja za daljnja istraživanja, ali i mjerilo rasta i razvoja djeteta te postignuća vezanih za temu projekta. 3. Vrednovanje procesa i postignuća Vrednuje se proces rada na projektu, odnosno aktivno sudjelovanje djece od poticanja na inicijativu i iskazivanje interesa do realizacije, što uključuje izbor teme koja je relevantna za život djeteta, stvaranje situacija interakcijskog učenja, stupanj učenja činjenjem, usmjerenost na humane vrijednosti i vještine potrebne za život u demokratskom društvu, način poticanja i praćenja projekta od strane odgojitelja i stručnog tima te suradnje s drugima. Kriteriji za vrednovanje projekata Izbor teme koja je relevantna za život djeteta • Problem koji se nalazi u središtu djetetovog interesa; rješava aktualnu potrebu ili problem vezan za prava djeteta i razvijanje vještina demokratskog građanstva. Sa stajališta odgojitelja izabrana tema pokazuje razumijevanje potreba i interesa djeteta, njihovo prepoznavanje u kontekstu života u skupini i ustanovi i kompetenciju odgojitelja vezano za temu. Aktivna uključenost djeteta – učenje činjenjem • Stupanj djetetova sudjelovanja u iniciranju, planiranju i realizaciji projekta Sa stajališta odgojitelja aktivna uključenost djeteta zahtijeva uvažavanje djetetovih potreba i mogućnosti sudjelovanja (s obzirom na dob ili sposobnosti), poznavanje strategija aktivnog učenja i organiziranja rada na projektu. Stvaranje materijalnog i interakcijskog okruženja • opseg i relevantnost pedagoških poticaja za ostvarivanje cilja projekta; produkt zajedničkog istraživačkog rada djece i odraslih i interakcijski kontekst sa stajališta odgojitelja osiguravanje i organizacija pedagoških poticaja, pružanje pomoći kad je potrebna, uspostavljanje suradničkih odnosa s drugima. Kreativno izražavanje i konstruktivno ponašanje djece • usvojenost znanja, stavova i vještina; kvalitativno novi oblici ponašanja i komunikacije, primjenjivost u svakodnevnom životu, pozitivno ozračje u kojem se odvijaju projektne aktivnosti
--	---

	sa stajališta odgojitelja poticanje izražavanja (izložbe, raznovrsne glazbene, likovne, dramske, pokretne igre...) i iniciranje iskazivanja prosocijalnih vještina. Sveukupno vrednovanje projekta • Pokazuje što je naučeno radom na projektu sa stajališta djece, odgojitelja i drugih suradnika. • Doprinosi promjenama koje utječu na kvalitetu cjelokupnog ozračja i klime ustanove. • Potiče na uvođenje novih istraživačkih tema. • Sadrži prateće materijale o projektu (dokumentacija). • Predstavlja projekt na jasan i atraktivan način. Tijek rada na provedbi projekta učenika osnovnih i srednjih škola Projektna nastava ostvaruje se kroz najmanje sedam koraka zbog toga da se očuva demokratska procedura rješavanja problema, ali i svi procesni dijelovi projekta. Znanje projektnog planiranja učenici će trebati kasnije u područjima svojeg profesionalnog i građanskog života. Takvo učenje namijenjeno je učenicima razredne nastave i predmetne nastave osnovnih škola i učenicima srednjih škola. Za ostvarenje projekta potrebno je najmanje 15 školskih sati. Svaki sat planira se tako da uključuje interdisciplinarni pristup u oblikovanju sata kao što su: čitanje, diskusija, pisanje, istraživanje činjenica, obrada anketnih upitnika, rješavanje problema u malim skupinama, socijalno učenje, učenje kako učiti, poduzetništvo, tehnike suradničkog učenja, igra uloga, proučavanje zakona i Ustava RH-a, pisanje dopisa, molbi, kontaktiranje s osobama iz javnog života i predstavnicima vlasti, javni nastup itd. Učenici u suradnji s roditeljima i učiteljima izabiru problem, sustavno ga istražuju, dokumentiraju i oblikuju plan rješavanja problema. U ostvarivanju projekta uspostavlja se suradnja s roditeljima, stručnjacima, predstavnicima vlasti, medija, ljudima iz lokalne zajednice u čiju nadležnost spada rješavanje problema. Da bi se došlo do odgovarajućeg izbora i rješenja problema u nastavnom procesu planiraju se sljedeće dionice. 1. Izbor problema Prepoznavanje problema u svojoj sredini kroz osobno iskustvo, razgovor s roditeljima, rođacima, prijateljima, učiteljima. Raspravljanje i selekcioniranje problema kojim će se razred ili skupina baviti većinskim brojem glasova razreda. 2. Istraživanje društvene važnosti problema Proučavanje zakona i propisa koji se odnose na problem. Upoznavanje ustavnih odredbi iz područja rješavanja
--	--

	problema. Praćenje tiska i ostalih medija. Anketiranje učenika i građana. Korištenje knjižnica i čitaonica, udžbeničke literature, prikupljanje informacija elektronskom poštom i slaganje dokumentacijskih mapa. 3. Oblikovanje mogućih rješenja problema Dijeljenje projektne skupine u četiri manje skupine. Svaka skupina raspravlja i oblikuje najbolji način rješavanja problema. Utvrđuju se načini, pristupi, postupci, identificiraju se lokalni nositelji vlasti čijem području rada pripada problem i koji mogu pomoći u rješavanju problema. 4. Izbor najboljeg pristupa rješenju problema Glasnogovornik svake skupine pred cijelim razredom obrazlaže pristup skupine rješavanju problema. Cijeli razred raspravlja o jakim i slabim stranama ponuđenog rješenja. Na kraju razred izabire najuspješnije rješenje među ponuđenima, a slabe strane nastoji ponuđenim rješenjem prevladati. 5. Razvoj plana akcije Projektna skupina razvija plan akcije, odnosno planiranje aktivnosti koje će se poduzeti kako bi se proveo plan i došlo do primjene predloženog rješenja problema. Projektna skupina izrađuje portfelj i dokumentacijsku mapu rješavanja problema. 6. Predstavljanje plana akcije široj zajednici S planom akcije upoznaju se ostali učenici, roditelji, razrednici, predstavnici lokalne zajednice. Tako se stvara pozitivno ozračje za prihvaćanje ponuđenog rješenja problema. Projekt se može prikazati u školi pred nastavnicima, učenicima, na roditeljskom sastanku, na razini cijele škole i sl. Bit je u tome da učenici učvršćuju svoje vještine argumentacije, javnog nastupanja, razvijaju svoje stavove, upoznaju u očima drugih svoju osobnost. 7. Javno predstavljanje ponuđenog rješenja problema Za predstavljanje projekta izvan škole potrebno je pomoći učenicima tako da voditelj projekta unaprijed dogovori odlazak predstavnicima lokalnih vlasti koji su nadležni za rješavanje problema. Može se uputiti obavijesti medijima o mjestu i vremenu susreta s predstavnicima lokalnih vlasti. Prilikom predstavljanja potrebno je koristiti portfelj i dokumentacijsku mapu. Na portfelj se stavljaju samo najreprezentativniji dokumenti (fotografije, isječki iz novina, rezultati ankete, članci zakona, tekstualni zapisi učenika i drugi važni materijali prikupljeni i nastali u pojedinim koracima rješavanja problema). Ako se projektna nastava dobro planira i vodi učenike k rješenju problema, ukoliko im se omogući kvalitetna procedura u kojoj mogu doći do izražaja sve njihove sposobnosti, stječu mogućnost da u tijeku rješavanja
--	---

	problema koriste sva svoja znanja koja su stekli iz drugih predmeta – povijesti, hrvatskog, stranog jezika, zemljopisa, matematike itd. U pravilu učenici dožive uspjeh u javnosti sa svojim rješenjem problema jer nadležna tijela najčešće ostanu bez argumenata odbijanja i neprihvatanja, budući da su učenici unaprijed sve dobro osmislili i pripremili odgovore na moguća odbijanja i odlaganja, i to ne samo verbalno, već i dokumentarno u obliku dokumentacijske mape, a također su dobro izučili sve odgovarajuće propise. To mogu biti prijedlozi, kao na primjer da se postavi semafor na prometnici kojom prelaze do škole radi njihove sigurnosti i zaštite, da se uskladi red vožnje javnog prijevoza, ako su đaci putnici da ne moraju dugo čekati na prijevoz, postavljanje kontejnera da se ne zagađuje okoliš škole, uređenje igrališta itd. Važno je istaknuti da oni ne iniciraju rješavanje problema već dolaze s gotovim prijedlogom izvedbe. Doživljaj uspjeha u ovom području prenosi se na bolje učenje u drugim predmetima. Doživljeni je uspjeh izvor motivacije: smanjuje se osjećaj bespomoćnosti, jača se samopouzdanje, poboljšava se odnos prema sebi i prema školi, destruktivnu, buntovničku energiju mladih kroz ovakvo smisleno i svrhovito praktično učenje pretvaramo u pozitivnu, konstruktivnu snagu. A to je ono što želimo pružiti mladima i preko sudjelovanja u ovoj smotri. 8. Refleksija o stečenom iskustvu Učenici razgovaraju u svojim projektnim skupinama, iznose svoje iskustvo: što ih se najviše dojmilo, što im je bilo teško, s kim su dobro surađivali, je li bilo onih koji se nisu odazvali i ignorirali rad skupine na projektu bilo u školi ili lokalnoj zajednici, što bi se moglo učiniti bolje sljedeći put. O svemu tome i o stečenom iskustvu učenja mogu pisati esej i objaviti ga na školskoj mrežnoj stranici, u lokalnim medijima ili drugdje. Podršku u tome može im pružati nastavnik hrvatskog jezika osposobljavajući ih na praktičan način u medijskoj pismenosti.
CILJEVI	Cilj Smotre: Omogućiti djeci predškolske dobi i učenicima osnovnih i srednjih škola stjecanje građanske kompetencije, praktičnog političkog obrazovanja usmjerenog na razvoj dobrobiti društvene zajednice, razvoj poduzetnosti i ostalih ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje.
ISHODI	Osposobljenost koju stječu učenici radeći na Projektu građanin Učenici se osposobljavaju da budu konstruktivni građani zauzeti za razvoj dobrobiti društvene zajednice, uče se poduzetnosti, doživljaj uspjeha u ovom području prenosi se na bolje učenje u drugim predmetima jer je doživljeni uspjeh izvor motivacije.

	Takvim učenjem stječu se znanja, vještine i stavovi neophodni za cjeloživotno učenje: • istraživanje • učenje kako učiti • rješavanje problema • timski rad • suradničko učenje • dokumentarni pristup • rasprava • kratak i argumentiran govor • javni nastup • poduzetnička osviještenost • učenje Ustava RH-a i zakona njihovim korištenjem u rješavanju stvarnih problema • identitetna, kulturna i interkulturalna osviještenost • komunikacijske vještine • razvoj građanskih i moralnih vrlina.
RAZINE	Školska Županijska Državna
PREDSJEDNIK DRŽAVNOG POVJERENSTVA I KONTAKT E-MAIL ADRESA	mr. sc. Tomislav Ogrinšak, viši savjetnik Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb telefon: 01/2785-008; e-mail: tomislav.ogransak@azoo.hr • <i>predškolski odgoj i obrazovanje</i> mr. sc. Andreja Silić, viša savjetnica za predškolski odgoj i obrazovanje Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb telefon: 01/2785-054; e-mail: andreja.silic@azoo.hr;
KATEGORIJE	Predškolski odgoj i obrazovanje Osnovna škola Srednja škola
VREMENIK	Predškolski odgoj i obrazovanje Održavanje smotre projekata: 22. i 23. svibnja 2025. Osnovne i srednje škole: Školska razina: do 7. ožujka 2025. (petak) Županijska razina: do 4. travnja 2025. (petak) Državna razina: 17. svibnja 2025. (subota)
PRIJAVE	Obvezna je prijava učenika (timova osnovnih i srednjih škola) i mentora u sustav aplikacije natjecanja.azoo.hr najkasnije do 8. ožujka 2025. Upute za sudjelovanje na smotri S projektom po metodi <i>Projekt građanin</i> mogu sudjelovati: – odgojitelji predškolskog odgoja – učenici razredne nastave osnovnih škola – učenici predmetne nastave osnovnih škola

	– učenici srednjih škola. Sukladno <i>Uputama za sudjelovanje na smotri</i> dječji vrtići, odnosno škole trebaju izabrati ponajbolji projekt na županijskoj/međužupanijskoj razini. Projekte treba prijaviti Agenciji za odgoj i obrazovanje u elektroničkom obliku na prethodno navedene adrese prema zadanim propozicijama. Za brošure o smotrama projekata na regionalnoj razini, za područje predškolskog odgoja opisi projekata prijavljuju se prema vremeniku savjetnika (Andreja Silić, Jasna Šverko, Luja Zamečnik) za područje predškolskog odgoja i obrazovanja u Katalogu stručnih skupova za 2025. godinu. Za smotru projekata i brošuru o smotri projekata na državnoj razini za predškolski odgoj projekti se prijavljuju najkasnije do 27. travnja 2025. elektroničkom poštom na: Za područje Zagrebačke, Krapinsko-zagorske, Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije: pedagoginja@vrtic-vg.hr; gordana.krizmanic@gmail.com; klementina.komorcec@kr.t-com.hr zvirek@dv.zvirek.hr ravnatelj@maslacak-zapresic.hr andreja.silic@azoo.hr (CC) Za područje Dubrovačko-neretvanske, Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske i Zadarske županije: ravnateljica@vrtici-du.hr loreta.prgin1@gmail.com jele007@yahoo.com franica38@gmail.com ivana.erceg@cvit-mediterana.hr renatastipanov@gmail.com marijanamiocic@yahoo.com andreja.silic@azoo.hr (CC) Za područje Grada Zagreba: zeljka.pozgaj@gmail.com burichelena@gmail.com ninolina.f@gmail.com arijana.plahutar@gmail.com ivancica.zeravica@gmail.com ivanka.vanjak@hotmail.com iva1roncevic@gmail.com snjezana.kovacicek1@gmail.com sanja.sajko@yahoo.com Za područje Ličko-senjske, Istarske i Primorsko-goranske županije: asija.murica@rivrtici.hr mirelapeic@gmail.com
--	---

	vlastadoricic11@gmail.com dorisvelan@gmail.com jasna.sverko@azoo.hr Za područje Brodsko-posavske, Osječko-baranjske, Požeško-slavonske, Virovitičko-podravske i Vukovarsko-srijemske županije: dubravka.albert@gmail.com butoraczorana@gmail.com hamira.perkovic@gmail.com luja.zamecnik@azoo.hr (CC) Za područje Bjelovarsko-bilogorske, Međimurske, Koprivničko-križevačke i Varaždinske županije: klaudijakrmpotic@gmail.com natasa.novak66@gmail.com adrijana.gajski1@gmail.com andreja.silic@azoo.hr (CC) NAPOMENA: Isporučeni tekst o provedbi projekta iz predškolskog odgoja za brošuru može biti duljine do dvije kartice teksta (3200 znakova). Projekti koji se prijavljuju izabrani su na regionalnim smotrama i moraju biti dorađeni u skladu s uputama danim na regionalnim smotrama. • <i>osnovna i srednja škola</i> mr. sc. Tomislav Ogrinšak, viši savjetnik; predsjednik državnog povjerenstva Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb telefon: 01/2785-008; telefaks: 01/2785-170; e-adresa: tomislav.ogrinšak@azoo.hr; Opisi svih projekata prema utvrđenoj metodologiji za osnovne i srednje škole dostavljaju se najkasnije do 11. travnja 2025. (petak) elektroničkom poštom na: tomislav.ogrinšak@azoo.hr;
PROVEDBA	Selekcija projekata Izbor najkvalitetnijih projekata provodi Državno povjerenstvo te o rezultatima izbora obavješćuje voditelje projekata. Izbor se obavlja prema sljedećim okvirnim kriterijima: • izbor teme i postupak provedbe treba biti u skladu s uputama; • projekt treba uvažavati strukturne i funkcionalne dimenzije razvoja građanske kompetencije • u prikazu se daje proces provedbe projekta, prijedlog rješenja društvenog problema, primjena rješenja u praksi i osvrt na kompetencije koje su stekli učenici.
ELEMENTI VREDNOVANJA	Sadržaj smotre i vrednovanje postignuća:

	I. dokumenti projekta su pokazna mapa (četiri spojena hamera 70x100) i dokumentacijska mapa projekta – format A4 ili A5. II. Obrazloženje i obrana projektnog cilja (do 16 minuta) – skupina od četiri učenika pred prosudbenim povjerenstvom. Sadržaj i procedura Smotre detaljno su opisani u priručniku za nastavnike <i>Projekt građanin</i>. Kriteriji za vrednovanje projekta Značaj. Je li skupina izabrala najvažnije informacije za ukazivanje na značaj problema i mogućnost njegova rješenja? Razumijevanje. Jesu li izlagatelji pokazali razumijevanje prirode i opsega problema s obzirom na alternativne pristupe rješenja problema koje su prepoznali? Jesu li pokazali razumijevanje svojeg plana djelovanja? Obrana stajališta. Je li skupina na odgovarajući način predstavila svoje stajalište? Jesu li učenici branili svoja stajališta na odgovarajući način prilikom odgovaranja na postavljena pitanja? Točnost u odgovaranju. Jesu li odgovori na pitanja sudaca bili uspješni? Suradnja unutar skupine/timski rad. Jesu li se branitelji projekta držali onog dijela rješenja problema za koji su bili odgovorni? Jesu li se nadopunjavali uvažavajući pritom mišljenja ostalih? Kriteriji za vrednovanje obrane projekta Uvjerljivost. Je li izlaganje u cjelini uvjerljivo ukazalo da je izabrani problem važan? Praktičnost i usklađenost: Je li predloženi pristup za dobivanje potpore ostvarljiv? Jesu li uzeta u obzir stvarna ograničenja? Je li odnos između izlaganja sva četiri učenika bio jasan? Je li se svako izlaganje nadovezivalo na ono prethodno ili prethodna? Obrana stajališta: U kojoj su mjeri učenici uspjeli dokazati da je njihov plan djelovanja razuman? U kojoj su mjeri uspjeli dokazati da mogu osigurati potporu i prevladati otpor u zajednici i kod izvršne i zakonodavne vlasti u odnosu na njihov plan djelovanja? Točnost u odgovaranju: U kojoj su mjeri odgovori učenika bili točni u odnosu na pitanja? Suradnja: Jesu li izlaganja učenika pokazala da su razgovarali o postignutom i naučili surađivati radeći na projektu? U vrednovanju obrane projekta uzima se u obzir cjelokupni rezultat s obzirom na kreativnost, originalnost i učinkovitost izlaganja. Obrana projekta vrednuje se opisno i brojčano.
	/

BODOVANJE	
UPUTE ZA PISANJE TEKSTA ZA OPIS PROJEKTA I ZBORNIK	Svaki projekt djece u dječjim vrtićima, učenika osnovne škole te učenika srednjih škola treba imati sljedeće sastavnice: 1. naziv projekta 2. naziv ustanove, adresa, telefon, telefaks, e-pošta 3. ime i prezime voditelja projekta 4. imena, prezimena i razred učenika i učenica osnovnih i srednjih škola 5. tema projekta (kurikulum građanskog odgoja i obrazovanja i kurikulumi drugih međupredmetnih tema) 6.1. cilj projekta 6.2. očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu Opis projekta: opis pojedinih dionica projekta (prema metodičkim odrednicama za provedbu projekata te prema osobitostima za svaku dob – izbor i istraživanje problema, moguća rješenja problema, najbolji pristup, plan djelovanja, podaci o tome gdje je projekt bio predstavljen, ostvareni rezultati, osvrt učenika na stečeno iskustvo). Izgled teksta treba udovoljiti sljedećim propozicijama radi tiskanja brošure: poštovati zadanu strukturu/shemu (tako i točan naziv svake „rubrike“) ne pisati riječi verzalom, ne označavati ih boldom za označavanje razreda rabiti arapske, a ne rimske brojke, npr. 6.r. u tekstu pri nabranjanju koristiti samo crte – (ne crtice -, također ne koristiti druge grafičke oznake koje se nude npr. strelice, crne točke...) Treba slijediti ovaj obrazac Podaci za školu: naziv škole, adresa, poštanski broj, mjesto Telefon/telefaks: 043 45356 (odvojiti predbroj, ne pisati crtice ili kose crte između brojki) E-adresa: kjkdj@fksfjkdsfj
ŽALBENI POSTUPAK	Nema žalbenog postupka jer se radi o smotri i nema rangiranja sudionika
PRILOZI	Literatura 1. Projekt građanin, priručnik za nastavnike (2008), Agencija za odgoj i obrazovanje, Zagreb, www.azoo.hr 2. Kurikuli međupredmetnih tema: Građanski odgoj i obrazovanje https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_217.html, Osobni i socijalni razvoj https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_153.html, Učiti

kako učiti https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_154.html,
 Zdravlje https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_212.html,
 Poduzetništvo https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_157.html;
 Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_150.html, i
 Održivi razvoj https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_152.html.

3. Program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja
 Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje
 škole u Republici Hrvatskoj (Narodne novine broj:
 104/2014.) www.mzos.hr, www.azoo.hr

4. Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava
 (2008 – 2011, 2003 – 2016, 2019 – 2024)

5. Šest priručnika Vijeća Europe za odgoj i obrazovanje za
 demokratsko građanstvo i ljudska prava, www.azoo.hr,
<http://living.democracy.hr>

Knjiga I: *Obrazovanjem do demokracije*. Metodički
 priručnik za učitelje/nastavnike za odgoj i obrazovanje za
 demokratsko građanstvo i ljudska prava

Knjiga II: *Odrastanje u demokraciji*. Nastavni planovi za
 osnovnoškolsku razinu na temu demokratskog građanstva
 i ljudskih prava

Knjiga III: *Živjeti u demokraciji*; Izvedbeno planiranje i
 programiranje odgoja i obrazovanja za demokratsko
 građanstvo i ljudska prava za nižu srednjoškolsku razinu

Knjiga IV: *Sudjelovanje u demokraciji*. Nastavni planovi
 za višu srednjoškolsku razinu na temu demokratskog
 građanstva i ljudskih prava

Knjiga V: *Istraživanje prava djece*. Devet kratkih
 projekata za osnovnoškolsku razinu

Knjiga VI: *Poučavanje demokracije*. Zbirka modela za
 odgoj i obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska
 prava

6. Temeljni međunarodni dokumenti iz područja odgoja i
 obrazovanja za ljudska prava (1999), Vlada Republike
 Hrvatske, Nacionalni odbor za obrazovanje o ljudskim
 pravima, Zagreb

7. Lončarić Jelačić, Nevenka: Odgoj za ljudska prava i
 aktivno građanstvo kroz cjelokupni školski pristup (2008),
 Brošura za Smotru projekata iz Nacionalnog programa
 odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko
 građanstvo, Zagreb

8. Maleš, Dubravka, Stričević, Ivanka: Odgoj za
 demokraciju u ranom djetinjstvu (2005), Priručnik za rad s
 djecom predškolske dobi na usvajanju humanih
 vrijednosti: Udruženje Djeca prava, Zagreb

9. Maleš, Dubravka i suradnici: *Živjeti i učiti prava*
 (2003), Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
 Istraživačko-obrazovni centar za ljudska prava i
 demokratsko građanstvo

	10. Markočić, Matilda: Igrom do škole (2003), Udruženje „Djeca prva“, Zagreb 11. Uzelac, Maja: 111 koraka prema demokraciji i ljudskim pravima. Priručnik građanske političke kulture za mlade i odrasle (2006), Mali korak, Zagreb 12. Humane vrednote i Istraživanje humanitarnog prava (2004), Zavod za školstvo Republike Hrvatske, Hrvatski crveni križ i ICRC, Zagreb 13. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (listopad 2014). Zagreb: Vlada Republike Hrvatske. 14. Preporuke Vijeća EU o visokokvalitetnim sustavima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2019/C 189/02), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0605(01)&from=EN 15. Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (Narodne novine, 5/15).
--	---